

Дорога як «велика подорож життя»

(28 вересня – 90 років від дня народження Дмитра Павличка, провідного українського поета, перекладача, громадського і політичного діяча)

Дмитро Васильович Павличко (28 вересня 1929 р. – с. Стопчатів на Івано-Франківщині) – український поет, перекладач, літературний критик, громадсько-політичний діяч, лауреат Національної премії України імені Т. Шевченка.

Біографію видатного українського поета, критика і літературознавця, перекладача та публіциста Дмитра Павличка можна простежити за його творчістю.

Доля судилася поетові така, як і всім українцям, та ще бідакам: нужда, тяжка праця, бідненька освіта – такий шлях і слався сину лісоруба. Знущання за рідну мову, за босі ноги...

Початкову освіту поет розпочав здобувати у польській школі в Яблуновому, де "за мову мужицьку не раз на коліна довелось у школі ставати..."). Вересень 1939 року приніс зміни... - школа рідною мовою (Коломийська гімназія, де опанував німецьку мову та латинь), десятирічка у Яблуневі, українські книжки. Про це молодий поет захоплено пише у вірші "1939 рік". Забував поетичний таланти, народилися перші вірші, а далі й книжки.

З осені 1945 р. по літо 1946 р. поет був ув'язнений за сфабрикованим сталінськими каральними органами звинуваченням у приналежності до УПА.

1948 р. Дмитро Павличко вступає на філологічний факультет Львівського університету, де вивчає українську мову та літературу. Студентом очолює літературну частину Львівського театру юного глядача, згодом - відділ поезії журналу "Жовтень" (1957 р. - 1959 р.). В 1953 р. поет вступає до аспірантури, досліджує сонети Івана Франка, але невдовзі залишає наукову роботу. Того ж року виходить його перша збірка поезій "Любов і ненависть". 1954 р. за пропозицією М. Бажана Дмитра Павличка було (заочно!) прийнято до Спілки письменників.

1964 р. Дмитро Павличко з родиною переїхав до Києва і очолив сценарну майстерню кіностудії ім. О. Довженка. За його сценаріями поставлені фільми "Сон" (1965 р.) – у співавторстві з В. Денисенком та "Захар Беркут" (1970 р.) З 1966 р. по 1968 р. поет працює у секретаріаті Спілки письменників України, а з 1971 р. по 1978 р. редагує журнал "Всесвіт". 1977 р. Д. Павличко стає лауреатом Державної премії України ім. Т. Шевченка. З 1988 р. працює секретарем правління СПУ.

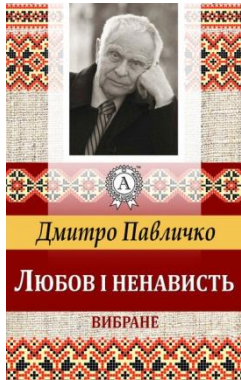
1989 р. Д. Павличка обирають головою Товариства української мови ім. Т. Г. Шевченка. Поет є одним із організаторів Народного Руху України, Демократичної партії України.

Протягом 1990 р. – 1994 р. Павличко є депутатом Верховної Ради, та певний час є послом України в Канаді.

1997 р. поета нагороджено орденом "За заслуги" III ст., а 1999 р. - орденом князя Ярослава Мудрого V ст.

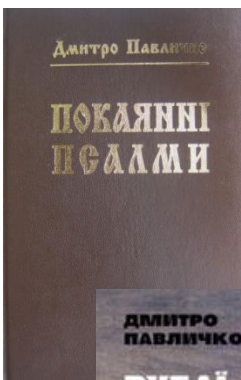
З жовтня 1995 р. до травня 1998 р. був Надзвичайним і Повноважним Послом України в Словацькій Республіці. Також Павличко був Послом України в

Республіці Польща в період з весни 1999 р. по лютий 2002 р. (завдяки його старанням в центрі Варшави в березні 2002 р. було споруджено пам'ятник Тарасу Шевченку). Нагороджений командорським хрестом із зіркою ордена Заслуги Республіки Польща. 2004 р. за визначний особистий внесок у розвиток української літератури, створення вершинних зразків поетичного слова, плідну державну і політичну діяльність поету присуджено звання Героя України з врученням ордена Держави (2004.); у 2015 – нагороджений орденом Свободи.

З 21 жовтня 2005 р. поет є народним депутатом України (фракція Української Народної Партії). На IV Всесвітньому Форумі Українців (Київ, серпень 2006 р.) Дмитра Павличка було обрано Головою Української Всесвітньої Координаційної Ради. 2009 р. Д. Павличка нагороджено орденом князя Ярослава Мудрого IV ст.

У літературному доробку Дмитра Павличка – поетичні збірки "Любов і ненависть" (1953 р.), "Моя земля" (1959 р.), "Правда кличе!" (в цій збірці відчувалася гаряча залюбленість в рідну українську мову і отой український національний дух; однак, коли книжка була надрукована, її визнали "ідеологічно ворожою", і весь тираж (крім кільканадцяти примірників) було знищено), "Чорна нитка" (1958 р.), "Бистрина" (1959 р.), "Днина" (1960 р.), "Пальмова віть" (1962р.), "Пелюстки і леза" (1964р.), "Хліб і стяг", "Гранослов" (1968 р.), "Сонети подільської осені" (1973 р.), "Таємниця твого обличчя" (1974 р., 1979 р.), Вибрані твори в двох томах, "Спіраль" (1984 р.), "Задивлений у будучину", "Поєми й притчі", "Вибрані вірші" (1986 р.), "Покаянні псалми" (1994 р.), "За нас" (1995 р.), "Золоте ябко" (1998 р.), "Ностальгія" (1998 р.), "Засвідчую життям" (2000 р.), "Наперсток" (2002 р.), "Рубаї" (2003 р.), "Сонети" (2004 р.), "Не зрадь" (2005 р.), "Три строфи" (2007 р.), "Аутодафе" (2008 р.)...

Його перу належать такі збірки літературно-критичних статей: "Магістралями слова" (1978 р.), "Над глибинами" (1984 р.), "Біля мужнього слова" (1988 р.); книги для дітей - "Золоторогий Олень" (1970 р.), "Дядько Дош" (1971 р.), "Де найкраще місце на землі" (1973 р.), "Смерічка" (1982 р.), "Плесо" (1984 р.), "Рідна мова".

Дмитро Павличко є також і визначним майстром перекладу (перекладає з англійської, іспанської, італійської, французької, португальської, їдиш та багатьох слов'янських мов) - "Світовий сонет" (сонетна творчість європейських поетів, 1983 р.), "Сонети Шекспіра" (1995, 1998 р.), "50 польських поетів" (антологія польської поезії, 2000 р.), "Поезії Хосе Марті" (2001 р.), "Антологія словацької

поезії ХХ століття" (1997 р.), "Мала антологія хорватської поезії" (2008 р.). Завдяки перекладацьким та організаторським зусиллям Павличка український читач познайомився з Шарлем Бодлером, Гвездославом, Луїсом де Камоенсом... Своїми перекладами Павличко запропонував нове прочитання творів Данте Аліг'єрі, Франческо Петрарки, Мікеланджело Буонарроті, Федеріко Гарсія Лорки, Хосе Марті, Сесара Вальєхо, Рубена Даріо, Йогана Вольфганга Гете, Генріха Гайне, Райнер Марія Рільке, Генріка Ібсена, Леопольда Стаффа...

Дмитро Павличко – автор відомих пісенних текстів – "Впали роси на покоси", "Лелеченьки", "Пісня про Україну", "Долиною туман тече", "Явір і яворина", "Я стужився, мила, за тобою", "Дзвенить у зорях небо чисте", "Розплелись, розсипались"... Пісня "Два кольори" (1949 р.) стала народною. На слова поета написано чимало пісень.

Дмитро Васильович завжди перебуває в епіцентрі

культурного процесу, там, де відбувається найголовніше для нашого духовного буття. І в цій ролі, очевидно, ніхто не зможе його дублювати, оскільки «хто хоче пізнати поета, мусить піти в його край». Кажуть, що народжені в горах – люди особливої душі. Він гуцул – твердий і зятятий, упертий і несамовитий, чуттєвий і пристрасний, як сама земля його.

В одному із своїх віршів «Праведник» поет написав:
«Я люблю Україну, як любив дотепер! Гріх я маю великий, бо за неї не вмер...»

Підготувала Ганна Біленчук
бібліотекар відділу обслуговування